



---

*Plenarinio posėdžio dokumentas*

---

**A8-0456/2018**

11.12.2018

## **PRANEŠIMAS**

dėl Direktyvos 2011/7/ES dėl kovos su pavėluotu mokėjimu, atliekamu pagal komercinius sandorius, įgyvendinimo  
(2018/2056(INI))

Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetas

Pranešėja: Lara Comi

## TURINYS

	<b>Psl.</b>
AIŠKINAMOJI DALIS. FAKTŲ IR IŠVADŲ SANTRAUKA .....	3
PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS .....	6
INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ ATSAKINGAME KOMITETE .....	14
GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS ATSAKINGAME KOMITETE.....	15

## AIŠKINAMOJI DALIS. FAKTŲ IR IŠVADŲ SANTRAUKA

### Procedūra ir šaltiniai

2018 m. vasario 19 d. pranešėjai buvo patikėta užduotis parengti pranešimą dėl 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/7/ES dėl kovos su pavėluotu mokėjimu, atliekamu pagal komercinius sandorius, įgyvendinimo<sup>1</sup>.

Nuo to laiko, kai buvo paskirta, pranešėja rinko informaciją ir rėmėsi, be kitų, šiais šaltiniais:

- Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitete 2018 m. liepos 12 d. vykusiu klausymu;
- Europos Komisijos dokumentu „*Tarpvalstybinių kreditų ir skolos reikalavimų administravimo vadovas. Parama MVĮ vykdant tarpvalstybinius skolos reikalavimus*“, 2014<sup>2</sup>;
- Europos Parlamento tyrimų tarnybos (EPRS) atliktu įgyvendinimo Europos mastu vertinimu „*Direktyvos 2011/7/ES dėl pavėluoto mokėjimo, atliekamo pagal komercinius sandorius, įgyvendinimas Europos mastu*“, 2018;
- bendrovės „Intrum“ dokumentu „Europos mokėjimų ataskaita“ (angl. „European Payment Report“), 2018;
- Europos Komisijos tyrimu „*Įmonių tarpusavio sandoriai. Teisinių priemonių ir neįpareigojančios teisės poveikio gerinant mokėjimo įpročius lyginamoji analizė*“ (angl. „Business-to-business transactions, a comparative analysis of legal measures vs. soft-law instruments for improving payment behaviour“), 2018.

### Pavėluoti mokėjimai. Įžanga

Direktyva 2011/7/ES dėl kovos su pavėluotu mokėjimu, atliekamu pagal komercinius sandorius (ir viešajame, ir privačiajame sektoriuje) buvo ne pirmas ES teisės aktas, kuriuo siekta pagerinti įmonių, kurios susiduria su vėlavimu ir kitomis problemomis, palaikydamos ryšius su kitomis įmonėmis ir viešojo administravimo institucijomis. Europos Komisijai 1995 m. paskelbus neprivalomas rekomendacijas, pirmoji direktyva dėl pavėluotų mokėjimų buvo priimta 2000 m. 2001 m. parengtoje naujos redakcijos direktyvoje buvo sugriežtintos esamos taisyklės siekiant geriau apsaugoti kreditorius.

Pagrindiniai direktyvos prioritetai, be kitų, yra šie:

- suderinti įmonių tarpusavio ir įmonių ir viešojo administravimo institucijų abipuses mokėjimo sąlygas;
- laikytis sutarčių sudarymo laisvės komerciniuose sandoriuose. Direktyva buvo nustatyti fiksuoti mokėjimo terminai (30 dienų viešojo sektoriaus institucijoms ir 60 dienų privačioms bendrovėms), pagal kuriuos reguliuojamos įstatymų nustatytos palūkanų normos ir kompensavimo mokesčiai už išieškojimo išlaidas;
- skolininkams taikyti griežtas priemones, siekiant juos atgrasyti nuo vėluojančių mokėjimų arba nuo pernelyg ilgų mokėjimo terminų nustatymo sutartyse;

<sup>1</sup> OL L 48, 2011 2 23, p. 1.

<sup>2</sup> <https://publications.europa.eu/lt/publication-detail/-/publication/3f507938-7bf7-4b22-a61b-9bac11703581/language-lt>

- sudaryti palankesnes sąlygas vidaus rinkos veikimui suvienodinant mokėjimo praktiką visoje ES;
- išplėtoti teisinę ir verslo aplinką, kuri būtų palanki laiku atlikti mokėjimams vykdant komercinius sandorius, ir taip pagerinti MVI galimybes gauti finansavimą;

Nukėlus perkėlimo į nacionalinę teisę terminą (2013 m. kovo 16 d.), kai kurios valstybės susidūrė su įvairiomis problemomis, įskaitant sąsajas tarp pavėluotų mokėjimų ir administracinės naštos, nacionalinių teismų sistemų trūkumus ir skolos refinansavimą. Atsižvelgiant į likusius mokėjimo praktikos skirtumus tarp konkrečių šalių ir jų viduje, 2015 m. Europos Parlamento analizėje nustatyta, kad naujosios direktyvos poveikis bus silpnesnis, nei numatyta iš pradžių.

Po dar vieno Pavėluotų mokėjimų direktyvos vertinimo, pagrįsto išsamiais verslo įmonių apklausomis ir konsultacijomis, Europos Komisija savo 2016 m. ataskaitoje pateikė iš esmės teigiamą išvadą dėl direktyvos veiksmingumo<sup>1</sup>. Nustatyta, kad ši direktyva padėjo didinti informuotumą apie pavėluotų mokėjimų problemą ir dėl jos priimta įvairių nacionalinių priemonių, kuriomis buvo remiamos jos nuostatos. Iš tiesų, ir vėlesniais metais vidutiniai mokėjimo laikotarpiai pamažu mažėjo ir šalys, kuriose pasitaikydavo su viešojo sektoriaus institucijomis susijusių problemų, taip pat ėmėsi papildomų priemonių padėčiai pagerinti (retkarčiais dėl to kad, buvo pradėta pažeidimų nagrinėjimo procedūra dėl netinkamo direktyvos taikymo). Kartu pagrindinė sutarčių sudarymo laisvė įmonių tarpusavio santykiuose ir toliau reiškia tai, kad didesnes įmonės naudoja savo stipresne pozicija rinkoje, ir labai didelis skaičius kreditorių teigia, kad jie nepasinaudoja savo teisėmis, susijusiomis su palūkanomis ir kompensacijomis, nes baiminasi, kad tai pakenks komerciniams santykiams.

Bendrovės „Intrum“ tyrimas (2018) rodo, kad tik 27 proc. MVI (9 607 Europos bendrovės), palyginti su 52 proc. didelių korporacijų, teigia, kad jos yra susipažinusios su Europos pavėluoto mokėjimo direktyva, kuri taikoma skolininkams iš privataus ir viešojo sektoriaus, vėluojantiems sumokėti savo tiekėjams. Be to, 24 proc. didelių korporacijų taip pat teigia pastebėjusios teigiamą poveikį, kurį Pavėluoto mokėjimo direktyva turėjo vėluojantiems skolininkų mokėjimams, palyginti su 18 proc. MVI atveju. MVI nėra labai gerai susipažinusios ir su nacionalinės teisės aktais, kurie buvo priimti siekiant užtikrinti atitiktį ES direktyvai – tik 33 proc. respondenčių teigė žinančios apie vietos teisės aktus.

Gaila, nes šios taisyklės buvo įgyvendintos siekiant apsaugoti verslo įmones ir sukurti patikimą mokėjimų aplinką<sup>2</sup>.

## **Pranešėjos pozicija**

Pagrindinis aspektas, išryškėjęs konsultuojantis su verslo asociacijomis, tai būtinybė pagerinti Pavėluoto mokėjimo direktyvos ir nacionalinės teisės aktų dėl pavėluoto mokėjimo vykdymą, ir pasiūlytos kai kurios priemonės (teisinės ir savanoriškos, prevencinės, taisomosios), kurios gali pagerinti jos veiksmingumą ir skaidrumą ir padėti spręsti komercinės rinkos asimetrijos problemą bei sukurti vienodas veiklos sąlygas didelėms ir mažoms įmonėms.

<sup>1</sup> 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/7/ES dėl kovos su pavėluotu mokėjimu, atliekamu pagal komercinius sandorius (nauja redakcija) <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:048:0001:0010:LT:PDF>

<sup>2</sup> „Intrum“, 2018;

Imantis intervencinių veikslių dėl sektorių, kuriems labiausiai būdinga nesąžininga mokėjimo praktika, reikėtų atsižvelgti į jų ypatumus (pvz., statybos, komunalinių paslaugų ir transporto, profesinių paslaugų, gamybos, maisto ir gėrimų, IT / telekomunikacijų).

Per kelis pastaruosius metus Europos įmonės, ypač MVĮ, nurodė tokias pagrindines pavėluoto mokėjimo priežastis: skolininkų finansiniai sunkumai (62 proc.); tyčiniai pavėluoti mokėjimai (48 proc.); administracinis neefektyvumas (45 proc.); ginčai dėl pristatytų prekių ir suteiktų paslaugų (19 proc.)<sup>1</sup>. Akivaizdu, kad pavėluotus mokėjimus lemia ir neefektyvumas, ir neigiamos išorinės aplinkybės, taip pat piktavališka ir tyčinė verslo praktika,

Be to, įmonės, kurios sutinka su ilgesniais mokėjimo terminais, paprastai aiškina, kad tai įprasta praktika jų sektoriuje (55 proc.) ir kad jos nenori pakenkti verslo santykiams (46 proc.)<sup>2</sup>.

Kalbant apie įmonių dydį, MVĮ dėl galios disbalanso arba baimės, kad bus pakenkta verslo santykiams ir bus prarasta būsima sutartis, dažniau sutinka su ilgesniais mokėjimo terminais arba juos joms dažniau nustato didesnės įmonės.

Atsižvelgiant į tai, kad iki šiol Direktyva 2011/7/ES tebėra tinkamiausia kovos su pavėluotais mokėjimais priemonė ir ji atitinka teisės aktus bei kitas ES politikos kryptis, kuriomis siekiama sudaryti vienodas sąlygas įmonėms, pranešėja mano, kad tikslinga nustatyti neprivalomas taisyklas priemonės, kuriomis būtų siekiama gerinti įmonių elgseną ir suteikti daugiau informacijos įmonėms, ypač MVĮ, apie jų teises pagal šią direktyvą ir naudojimąsi šiomis teisėmis.

Todėl rekomenduojama, kad valstybės narės savo politinėje darbotvarkėje skirtų daug dėmesio pavėluoto mokėjimo klausimams ir kartu taikytų keletą priemonių, kuriomis siekiama: a) skatinti atsisakyti žalingos verslo elgsenos ir, priešingai, atlyginti už dorą įmonių elgseną, kadangi įrodyta, kad mokėjimas laiku yra pažangi verslo strategija, nes atsakingi mokėtojai gali išsiderėti geresnius sandorius ir pasikliauti patikimais tiekėjais; b) teikti daugiau informacijos ir švietimo naujiems verslininkams, ypač MVĮ, apie kreditų ir sąskaitų faktūrų tvarkymą; c) skatinti vykdyti griežtesnę kontrolę, ypač tarp didelių įmonių, ir taikyti administracines sankcijas; d) apsvarstyti tinkamo kompensavimo/išlyginimo formas įmonėms, kurioms skolingos viešojo administravimo institucijos; e) didinti mokėjimo praktikos skaidrumą ir skatinti alternatyvius ginčų sprendimo būdus, greito mokėjimo kodeksus ir įmonių socialinę atsakomybę; f) labiau didinti informuotumą klausimais, susijusiais su pavėluotu mokėjimu įmonių tarpusavio sandoriuose, įskaitant teises ir teisių gynimo priemones, numatytas Pavėluoto mokėjimo direktyvoje arba kituose nacionalinės teisės aktuose.

Akivaizdu, kad net viešojo administravimo sektorius atlieka labai svarbų vaidmenį. Visų pirma iš jo reikalaujama rodyti gerą pavyzdį sumokant savo tiekėjams per sutartyje numatytą terminą. Be to, turint mintyje tai, kad administracinių sankcijų vykdymą užtikrina viešojo sektoriaus institucijos, tiesioginiai viešojo administravimo institucijų intervenciniai veiksmai gali padėti įveikti baimės veiksnius ir užtikrinti, kad kreditoriui nebūtų užkrauta atsakomybė imtis veikslių prieš skolininką.

---

<sup>1</sup> „Intrum“, 2018;

<sup>2</sup> CATI apklausa, 5 klausimas;

## PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

### dėl Direktyvos 2011/7/ES dėl kovos su pavėluotu mokėjimu, atliekamu pagal komercinius sandorius, įgyvendinimo (2018/2056(INI))

*Europos Parlamentas,*

- atsižvelgdamas į 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2011/7/ES dėl kovos su pavėluotu mokėjimu, atliekamu pagal komercinius sandorius<sup>1</sup>,
  - atsižvelgdamas į Komisijos ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai dėl Direktyvos 2011/7/ES įgyvendinimo (COM(2016)0534) ir į pridėdamą Komisijos tarnybų darbo dokumentą (SWD(2016)0287),
  - atsižvelgdamas į savo 2016 m. gegužės 26 d. rezoliuciją dėl bendrosios rinkos strategijos<sup>2</sup>,
  - atsižvelgdamas į savo 2016 m. rugsėjo 15 d. rezoliuciją dėl MVĮ galimybių gauti finansavimą ir MVĮ finansavimo įvairumo didinimo kapitalo rinkų sąjungoje<sup>3</sup>,
  - atsižvelgdamas į Europos Parlamento tyrimų tarnybos 2018 m. liepos mėn. paskelbtą išsamią analizę pavadinimu „Direktyva 2011/7/ES dėl pavėluoto mokėjimo komerciniuose sandoriuose. Įgyvendinimo Europos mastu vertinimas“ (angl. „Directive 2011/7/EU on late payments in commercial transactions. European Implementation Assessment“),
  - atsižvelgdamas į bendrovės „Intrum“ paskelbtą „Europos mokėjimų ataskaitą“ (angl. European Payment Report“),
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 52 straipsnį ir į 2002 m. gruodžio 12 d. Pirmininkų sueigos sprendimo dėl leidimo rengti pranešimus savo iniciatyva suteikimo tvarkos 1 straipsnio 1 dalies e punktą ir 3 priedą,
  - atsižvelgdamas į Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto pranešimą (A8-0456/2018),
- A. kadangi mokėjimai yra svarbus sklandaus verslo įmonių veikimo veiksnys, o perspektyvi ir efektyvi verslo aplinka priklauso nuo greitai atliekamų mokėjimų, kad įmonės galėtų laiku vykdyti savo įsipareigojimus, plėstis, investuoti, kurti darbo vietas, skatinti platesnį ekonomikos augimą ir apskritai būti naudingos Europos ekonomikai;
- B. kadangi ekonominės veiklos vykdytojai vidaus rinkoje daugiausia tiekia prekes ir teikia paslaugas kitiems ekonominės veiklos vykdytojams ir viešojo sektoriaus institucijoms atidedamų mokėjimų pagrindu, t. y. kai tiekėjas nustato klientui sąskaitos faktūros apmokėjimo terminą (pagal šalių susitarimą, kaip nurodyta tiekėjo sąskaitoje faktūroje,

---

<sup>1</sup> OL L 48, 2011 2 23, p. 1.

<sup>2</sup> OL C 76, 2018 2 28, p. 112.

<sup>3</sup> OL C 204, 2018 6 13, p. 153.

arba pagal atitinkamas teisės nuostatas);

- C. kadangi vėluojantys mokėjimai yra nuolatinė žalinga praktika, kuri daro neigiamą poveikį Europos įmonių, visų pirma MVĮ, vystymuisi, nes, susidūrusios su vėluojančiais mokėjimais, jos neturi nuspėjamų likvidumo srautų;
- D. kadangi mažosioms ir vidutinėms įmonėms įsipareigojimų neįvykdymo problema yra ypač aktuali, nes tai turi neigiamo poveikio jų likvidumui, jų finansų valdymas tampa sudėtingesnis ir tai turi įtakos jų konkurencingumui ir pelningumui;
- E. kadangi didelės verslo įmonės turi daugiau išteklių nei MVĮ apsisaugoti nuo pavėluotų mokėjimų, pvz., išankstinis mokėjimas, kredito patikros, skolų išieškojimas, banko garantijos arba kredito draudimas, ir taip pat gali geriau pasinaudoti visuotine mažų palūkanų normų aplinka savo investicijoms ir įtakai vedant derybas didinti;
- F. kadangi pagal Direktyvą 2011/7/ES (Pavėluoto mokėjimo direktyva) viešojo sektoriaus institucijoms tenka „ypatinga atsakomybė“<sup>1</sup> skatinti verslo aplinką, kuri būtų palanki laiku atliekamiems mokėjimams;
- G. kadangi Pavėluoto mokėjimo direktyvoje, be kita ko, nustatyti mokėjimo laikotarpiai, taikomi įmonių tarpusavio ir įmonių bei viešojo sektoriaus institucijų sandoriams, automatinė teisė į delspinigius už pavėluotą mokėjimą, ne mažesnė kaip 40 EUR kompensacija už išieškojimo išlaidas ir įstatymais nustatytos palūkanos, kurios bent 8 proc. viršija Europos Centrinio Banko orientacinę normą;
- H. kadangi nepaisant to, kad dėl Pavėluoto mokėjimo direktyvos vidutinė mokėjimo laikotarpių trukmė apskritai sutrumpėjo, šešioms iš dešimties ES įmonių vykdant įmonių tarpusavio sandorius vis dar sumokama vėliau, nei numatyta sutartyje;
- I. kadangi atsižvelgiant į visų įmonių dydį, MVĮ dėl derybinės galios disbalanso ar baimės, kad bus pakenkta verslo santykiams ir bus prarasta būsima sutartis, dažniausiai sutinka su ilgesniais ar nesąžiningais mokėjimo terminais arba juos joms gali primesti didesnės įmonės;
- J. kadangi, bendrovės „Atradius“ mokėjimų barometro duomenimis, 95 proc. MVĮ teigia, jog Europoje joms vėluojama mokėti, o šis skaičius yra didesnis, palyginti su taip teigiančių didelių įmonių skaičiumi, todėl galima daryti išvadą, kad MVĮ paprastai sumoka greičiau nei didelės įmonės, tačiau joms pačioms sumokama vėliau;
- K. kadangi pavėluoti mokėjimai turi įtakos visiems ekonomikos sektoriams, tačiau jie ypač paplitę tuose sektoriuose, kurių atitinkamose vertės grandinėse vyrauja MVĮ (pvz., statybos, komunalinių paslaugų ir transporto, profesinių paslaugų, gamybos, maisto ir gėrimų ir IT / telekomunikacijų);
- L. kadangi pavėluoti mokėjimai lemia 1 iš 4 bankroto atvejų ES;
- M. kadangi dėl pavėluotų mokėjimų bendrovės patiria papildomų išlaidų, nes turi naudoti išteklius vėluojančių mokėtojų ieškojimui arba mokėti palūkanas už pagal sutartis

---

<sup>1</sup> Direktyvos 2011/7/EB 6 konstatuojamoji dalis.

suteiktą kreditą, kad galėtų tęsti verslo veiklą;

- N. kadangi pavėluoti mokėjimai ar baimė, kad bus vėluojama sumokėti, vis dar yra viena iš pagrindinių kliūčių, trukdančių MVĮ dalyvauti viešųjų pirkimų konkursuose;
- O. kadangi už kiekvieną vėlavimo sutrumpinimo dieną būtų galima sutaupyti 158 mln. EUR finansavimo išlaidų, o šie papildomi grynųjų pinigų srautai galėtų paremti 6,5 mln. papildomų darbo vietų kūrimą Europoje;
- P. kadangi Komisija pradėjo pažeidimų nagrinėjimo procedūras prieš keturias valstybes nares (Graikiją, Slovakiją, Ispaniją ir Italiją) dėl netinkamo Pavėluoto mokėjimo direktyvos taikymo, o dėl Italijos kreipėsi į Teisingumo Teismą;
- Q. kadangi tam tikros valstybės narės pradėjo iniciatyvas, kuriomis siekiama skleisti greito mokėjimo kultūrą naudojant greito mokėjimo kodeksus, savanorišką pramonės lygmens subjektų dalyvavimą arba didesnę sąveiką su viešųjų pirkimų taisyklėmis;
- R. kadangi Komisijos 2016 m. paskelbtoje Pavėluoto mokėjimo direktyvos įgyvendinimo ataskaitoje padaryta išvada, kad tai, jog bendrovės žino apie savo teises pagal šią direktyvą, dar nereiškia, kad jos tomis teisėmis naudojasi, ir kad bendros vidutinių mokėjimo laikotarpių stebėsenos sistemos neturėjimas, nevisiškai aiškios kai kurios pagrindinės direktyvos sąvokos ir rinkos disbalansas tarp didesnių ir mažesnių įmonių pasirodė esantys pagrindiniai veiksniai, kurie trukdo veiksmingai taikyti šią direktyvą;
- S. kadangi pavėluotas mokėjimas yra su įvairiais veiksniais susijusi sudėtinga problema, kurią lemia horizontaliosios varomosios jėgos, būdingos visiems sektoriams ir visų rūšių sandoriams (pvz., pinigų srautų problemos, galios ir dydžio disbalansas tarp bendrovių, tiekimo grandinės struktūra, administracinis neefektyvumas, nedidelės galimybės gauti kreditą, sąskaitų faktūrų ir kreditų valdymo žinių trūkumas), ir išorės veiksnių (t. y. ekonominės padėties ir šalies verslo kultūros) įtaka, neįmanoma rasti vieno visų klausimų sprendimo;
- T. kadangi pasiūlyme dėl direktyvos dėl įmonių vienu kitoms taikomos nesąžiningos prekybos praktikos maisto tiekimo grandinėje (COM(2018)0173) apima nuostatas dėl pavėluoto mokėjimo už greitai gendančias prekes ir valstybių narių pareigos paskirti vykdymo užtikrinimo instituciją, kuri stebėtų, kaip laikomasi taisyklių;
- U. kadangi pavėluotą mokėjimą lemiančios problemos turi būti sprendžiamos derinant teises ir savanoriškas priemones, numatant tikslinius intervencinius veiksmus, kuriuose dalyvautų Komisija, valstybės narės ir verslo asociacijos; kadangi toks derinys apimtų prevencines priemones, skirtas prieš sandorį kylančioms problemoms spręsti, ir taisomąsias priemones, kuriomis problemos būtų sprendžiamos sudarius sandorį; kadangi imantis bet kokių intervencinių veiksnių – nustatytų teisės aktais ar savanoriškų – reikėtų atsižvelgti į atitinkamo ekonomikos sektoriaus ypatumus;

### ***Mokėjimo kultūros gerinimas ES taikant įvairias teises ir savanoriškas priemones***

1. mano, kad ir Pavėluoto mokėjimo direktyva, ir nacionalinės teisės aktai dėl pavėluoto mokėjimo turi būti geriau vykdomi greitai ir veiksmingai laikantis nustatytų maksimalių sąskaitų apmokėjimo terminų ir taikant priemones, kuriomis siekiama



pagerinti mokėjimo sąlygų taisykles ir atgrasyti nuo nesąžiningos praktikos; pažymi, kad šias priemones galima suskirstyti į kategorijas pagal jų pobūdį (teisinės arba savanoriškos), apimtį (horizontaliosios arba taikomos konkrečiam sektoriui) ir tikslą (preventyvios, taisomosios arba keičiančios verslo kultūrą); mano, kad lygiagrečiai kai kuriose valstybėse narėse priimti teisės aktai ir veiksmai, kurių imtasi dėl pažeidimų, Europos Sąjungoje lėmė viešojo administravimo institucijų kultūros pokyčius, dėl kurių apskritai sumažėjo pavėluotų mokėjimų;

2. tvirtina, kad, turint mintyje kiekvieno sektoriaus ypatumus, nėra vieno visiems sektoriams tinkamo metodo spręsti pavėluotų mokėjimų klausimą, nes kai kuriuose įmonių tarpusavio sektoriuose ilgesni mokėjimo terminai, kurie nepažeidžia Direktyvoje 2011/7/EB nustatytų terminų, atitinka įmonių poreikius; tačiau pabrėžia, kad turėtų būti dedamos pastangos pereiti prie 30 dienų mokėjimo terminų ir kad mokėjimo terminai, ilgesni kaip 60 dienų, kaip leidžiama pagal Direktyvą 2011/7/ES, yra spraga, kuri gali sudaryti sąlygas pasiekti susitarimą dėl ilgų terminų, kurie galėtų pakenkti pačioms įmonėms, ypač MVI, nors tuo pačiu laikantis įmonių teisės sudaryti sutartis rinkoje; pabrėžia, kaip svarbu visada užtikrinti vienodas sąlygas dominuojančioje padėtyje esančioms įmonėms ir mažiems veiklos vykdytojams;

### *Prevencinės priemonės*

3. mano, kad valstybės narės turėtų nustatyti griežtesnes mokėjimo sąlygas; pažymi, kad kai kurios valstybės narės standartinio mokėjimo terminą apribojo iki 30 dienų, tačiau tik kelios valstybės narės nustatė maksimalius mokėjimo terminus, nuo kurių sutarties šalys negali nukrypti; be to, pažymi, kad dažniau maksimalūs mokėjimo terminai nustatomi sektoriaus lygmeniu; mano, kad teisės aktas, kuriuo būtų nustatytos griežtesnės mokėjimo sąlygos, veiksmingai padėtų šiek tiek sutrumpinti mokėjimo terminus ir, jeigu jo būtų laikomasi, užtikrintų vienodas veiklos sąlygas didelėms ir mažoms įmonėms; todėl pažymi, kad suvienodinus ir supaprastinus taisykles būtų galima patikslinti, ko kreditoriai ir skolininkai gali tikėtis, jei vėluojama atlikti mokėjimą, taip užtikrinant geresnį jų ekonominės veiklos nuspėjamumą;
4. mano, kad mokėjimo įpročiams pritaikius padidintą skaidrumą, tai padėtų atgrasyti nuo vėluojančių mokėjimų; mano, kad prieiga prie šios informacijos gali būti paskata viešiesiems subjektams ir įmonėms gerinti savo mokėjimų praktiką ir vykdyti savo piniginius įsipareigojimus; ragina valstybes nares apsvarstyti įvairias galimas privalomo informacijos apie mokėjimų įpročius skelbimo formas, pvz., duomenų bazes ar registrus, skirtus tiek privačiam, tiek viešajam sektoriui;
5. ragina valstybes nares apsvarstyti galimybę parengti privalomas sistemas, kuriose būtų pateikiama informacija apie gerą įmonių mokėjimo praktiką („įvardijimas ir pagyrimas“, angl. name and fame) ir skatinti verslo santykiuose laikytis sumokėjimo laiku kultūros, be kita ko, atsižvelgiant į tai, kad yra įrodyta, jog mokėjimas laiku yra pažangi verslo strategija, nes atsakingi mokėtojai gali išsiderėti geresnius sandorius ir pasikliauti patikimais tiekėjais; prašo Komisijos atlikti esamų nacionalinių sistemų, pagal kurias teikiama informacija apie gerą įmonių ir valdžios institucijų mokėjimų praktiką („įvardijimas ir pagyrimas“, angl. name and fame) tarp įmonių ir viešųjų institucijų, tyrimą ir išnagrinėti, ar įmanoma nustatyti bendrus šių sistemų kriterijus ES lygmeniu;

6. pabrėžia, kad svarbu verslininkams, ypač MVĮ, teikti daugiau informacijos ir juos šviesti kredito ir sąskaitų faktūrų tvarkymo klausimais; primena, kad veiksmingas kredito valdymas padeda sutrumpinti vidutinį lėšų surinkimo laikotarpį ir tokiu būdu palaiko optimalų grynųjų pinigų srautą ir kartu sumažina įsipareigojimų nevykdymo riziką ir didina augimo potencialą; mano, kad mokymas taip pat turėtų būti rengiamas ir viešojo sektoriaus tarnautojams ir kad švietimas bei parama taip pat gali labiau paskatinti MVĮ pasinaudoti Pavėluoto mokėjimo direktyvos taisomosiomis priemonėmis; pažymi, kad MVĮ, deja, dažnai trūksta pajėgumų investuoti į mokymą ir kad šiuo metu nėra ES ar nacionalinio lygmens programų, kuriomis būtų siekiama didinti verslo įmonių žinias apie kreditų ir sąskaitų faktūrų tvarkymą; mano, kad daugiau ES lėšų galbūt turėtų būti skiriama MVĮ finansiniam švietimui, todėl primygtinai ragina valstybių narių valdžios institucijas dėti daugiau pastangų rengti tolesnius MVĮ skirtus mokymus apie kredito valdymą; be to, mano, kad mokymai ir parama taip pat turėtų apimti uždelstų mokėjimų, susijusių su tarpvalstybiniais sandoriais, susigrąžinimo gaires, ir todėl ragina Komisiją toliau šias gaires ir kitą naudingą informaciją, pvz., apie teises ir priemones, skirtas verslininkams teisiniuose ginčuose su skolininkais, patalpinti portale „Jūsų Europa“, užtikrinant paramą įmonėms per Europos įmonių tinklą;

### ***Taisomosios priemonės***

7. ragina valstybes nares ir verslo asociacijas nacionaliniu ir regioniniu mastu apsvarstyti galimybę sukurti nemokamas ir konfidencialias tarpininkavimo paslaugas (tarpininkavimas, taikinimas, arbitražas ir ginčų sprendimas), kuriomis, kaip alternatyva teismo procesui, galėtų naudotis visos įmonės ginčams mokėjimo klausimais spręsti ir verslo santykiams palaikyti, bet taip pat šviesti įmones apie jų teises ir teisių gynimo priemones pavėluoto mokėjimo atveju; pabrėžia, kad tokios tarpininkavimo paslaugos būtų labai naudingos MVĮ, kurios dažnai neturi tinkamų finansinių priemonių, kad galėtų ginčus spręsti teisme, ir todėl atsisako pasinaudoti savo teisėmis; be to, ragina valstybes nares tinkamai atsižvelgti į galimybę valstybės lėšomis finansuoti nepriklausomus ombudsmenus, atsakingus už pavėluotų mokėjimų ir ginčų dėl nemokėjimo tyrimą; jie teiktų pagalbą mažosioms įmonėms sprendžiant pavėluoto mokėjimo ir nemokėjimo ginčus ir konsultuotų dėl veiksmų, kurių reikia imtis, jei atsiranda mokėjimų įsiskolinimai, ir rekomenduotų sprendimus, ypač skirtus MVĮ; ragina ragina valstybes nares ir Komisiją užtikrinti veiksmingą teisės kreiptis į teismą įgyvendinimą bylose, susijusiose su skolų išieškojimu tarpvalstybiniuose sandoriuose;
8. ragina valstybes nares užtikrinti nacionalinės teisės aktų vykdymą ir skatinti bei taikyti griežtesnę kontrolę, pvz., didelių įmonių atveju, ir naudoti administracines sankcijas, kurios būtų veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos, nes tai padėtų gerinti mokėjimo kultūrą; tvirtina, kad tiesioginis viešojo sektoriaus institucijų įsikišimas (nes būtent jos užtikrina administracinių nuobaudų vykdymą) galėtų padėti įveikti baimės veiksnį ir atleisti kreditorius nuo atsakomybės imtis veiksmų prieš skolininkus, nes institucijos tiesiogiai užtikrintų teisės aktų vykdymą ir savo nuožiūra imtųsi veiksmų prieš įmones, kurių mokėjimo praktika netinkama; mano, kad sankcijų vertė ir jų kumuliacinis pobūdis galėtų atgrasyti įmones nuo pavėluoto mokėjimo ir pabrėžia, kad tokia tvarka turėtų būti taikoma palaipsniui, priklausomai nuo bendrovės atitikties lygio;
9. pažymi, kad, nepaisant to, kad 2011 m. vasario mėn. buvo priimta Pavėluoto mokėjimo

direktyva ir kad kai kurios valstybės narės neseniai įdiegė verslininkų apsaugos mechanizmus, kasmet tūkstančiai MVI ir startuolių visoje Europoje bankrutuoja, laukdami, kol bus apmokėtos jų sąskaitos faktūros, įskaitant išrašytąsias nacionalinėms valdžios institucijoms; primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares apsvarstyti galimybę, kad viešojo sektoriaus institucijos privalėtų sumokėti atitinkamą kompensaciją ar taikyti kitas paramos priemones įmonėms, kurioms jos skolingos, pvz., MVI skirtus garantinius fondus ir faktoringą įmonėms, kurioms įsiskolinę viešojo sektoriaus institucijos, kad įmonės dėl vėluojančių mokėjimų nebūtų priverstos bankrutuoti;

10. labai susirūpinęs atkreipia dėmesį į padėtį kai kuriose valstybėse narėse, kai viešojo sektoriaus institucijos smarkiai vėluoja sumokėti už prekes ir (arba) paslaugas, kurias joms tiekia ir (arba) teikia įmonės (pvz., sveikatos apsaugos sektorius yra vienas iš labiausiai nukentėjusių šiuo atžvilgiu), kaip nurodyta tiekimo sutarčių neperleidimo sąlygose, be to, tiekėjams (teisės aktais) užkertamas kelias užtikrinti nustatytą reikalavimų vykdymą teisme, ir todėl tos įmonės patiria didelių finansinių sunkumų ar net bankrutuoja; mano, kad siekiant paremti įmones, kurių finansų valdymas yra sudėtingas dėl uždelstų mokėjimų iš viešojo sektoriaus institucijų, valstybės narės turėtų taikyti greitesnes ir veiksmingesnes PVM grąžinimo ir skolų išieškojimo procedūras, ypač MVI;
11. pažymi, kad greito mokėjimo kodeksais ir chartijomis bei įmonių socialinės atsakomybės priemonėmis, kartu su vidaus auditu ir vidaus vykdymo užtikrinimo kriterijais, galima prisidėti prie atsakingos mokėjimo kultūros kūrimo ir sąžiningų santykių bei įmonių tarpusavio pasitikėjimo užtikrinimo;
12. tvirtina, kad tam tikros direktyvos sąvokos, kaip antai „labai nesąžininga“ mokėjimo terminų sutartiniuose susitarimuose ir komercinėje praktikoje atžvilgiu, ir tai, kada prasideda ir baigiasi sutartyje numatyti mokėjimo terminai, turėtų būti paaiškinta Komisijos parengtose rekomendacijose; taip pat atkreipia dėmesį į naują Teisingumo Teismo praktiką, susijusią su tam tikrų direktyvos sąvokų aiškinimu (t. y. „įmonė“, „komercinis sandoris“ ir „labai nesąžininga“ bylose C-256/15 ir C-555/14);
13. mano, kad svarbu užkirsti kelią viešajam sektoriui nukrypti nuo Direktyvoje nustatytų mokėjimo terminų taisyklių; todėl ragina valstybes nares ir Komisiją, atsižvelgiant į naujausią Teisingumo Teismo praktiką (byla C-555/14), imtis būtinų priemonių siekiant užtikrinti, kad viešojo sektoriaus institucijos laiku mokėtų savo tiekėjams ir kad kreditoriams būtų automatiškai mokamos įstatymais numatytos palūkanos ir kompensacija, kai mokėjimai vėluoja, kad nereikėtų pradėti uždelstų mokėjimų procedūrų, ir ragina Komisiją siūlyti automatiškai skaičiuoti palūkanas;
14. pabrėžia, jog greitai atliekami mokėjimai yra ypatingai svarbūs, kad įmonės, visų pirma MVI, galėtų išlikti ir augti; pažymi, kad finansinės ir skaitmeninės technologijos iš esmės keičia mokėjimo priemones ir greitį; todėl tikisi, kad sparčiai augs elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymas, o tradiciniai mokėjimo būdai palaipsniui bus pakeisti novatoriškais mokėjimo būdais (pvz., tiekimo grandinės finansavimu, faktoringu ir kt.), kad kreditoriui būtų galima išmokėti tikroju laiku, kai tik išrašoma sąskaita faktūra;
15. labai susidomėjęs atkreipia dėmesį į tam tikrose valstybėse narėse taikomas procedūras, susijusias su vėluojančiais viešojo sektoriaus institucijų mokėjimais, kai centrinė

valdžia gali duoti įspėjimą vietos valdžios institucijai už tai, kad ši laiku nesumokėjo savo tiekėjams, o jeigu ir toliau vėluojama sumokėti, centrinė valdžia gali tiesiogiai sumokėti tiekėjams už suteiktas prekes ar paslaugas, sustabdydama mokėjimų asignavimus į terminų nesilaikančios vietos valdžios institucijos biudžetą; mano, kad taikant tokią sistemą, kurioje patikima viešųjų įstaigų mokėjimo rezultatų stebėseną derinama su veiksmingu sankcijų griežtinimo planu, apie kurį plačiai pranešama, kai tik jis pradedamas taikyti, pasiekta tokių rezultatų, kuriuos verta toliau analizuoti ir kuriuos reikėtų perduoti valstybėms narėms kaip apie gerosios patirties pavyzdį;

16. susirūpinęs atkreipia dėmesį į Komisijos ataskaitos išvadas, kuriose teigiama, kad pagrindinė priežastis, dėl kurios kreditorių įmonės nesinaudoja savo teisėmis pagal Pavėluoto mokėjimo direktyvą, yra baimė sugadinti gerus verslo santykius; mano, kad reikėtų imtis veiksmų ir padėti MVĮ lengviau pasinaudoti pagal Pavėluoto mokėjimo direktyvą suteiktomis teisėmis; todėl ragina išsamiau išnagrinėti Pavėluoto mokėjimo direktyvos 7 straipsnio 5 dalyje numatytą įmonėms oficialiai atstovaujančių organizacijų galimybę kreiptis į valstybių narių teismus dėl to, kad sutarties sąlygos ar praktika yra labai nesąžiningos;
17. pritaria tam tikroms kai kuriose valstybėse narėse taikomoms pramonės lygmens iniciatyvoms, pagal kurias dalyvaujančios korporacijos surašė pasižadėjimą, kuriame nurodyti konkretūs veiksmai, kuriais bus užtikrinta, kad mažesniems tiekėjams būtų greičiau sumokama už jų tiekiamus produktus ar teikiamas paslaugas; pažymi, kad „įvardijimas ir pagyrimas“ galėtų duoti numatytų rezultatų vykstant savireguliacijai pramonės lygmeniu ir teikti didelę paramą MVĮ;
18. pabrėžia viešųjų pirkimų, kaip priemonės pagerinti bendrosios rinkos veikimą, svarbą; ragina apsvarstyti didesnę Pavėluoto mokėjimo direktyvos ir viešųjų pirkimų taisyklių sąveiką, visų pirma galimybę perkančiosioms organizacijoms imtis veiksmų, kad į būsimus viešuosius pirkimus nebūtų įtraukti įsipareigojimų nevykdantys rangovai, jei jie laiku nesumoka subrangovams, nors privalo tai padaryti (Viešųjų pirkimų direktyva)<sup>1</sup>, plačiau taikyti Viešųjų pirkimų direktyvos 71 straipsnio 3 dalyje numatytą galimybę tam tikromis sąlygomis išmokėti tiesioginę išmoką subrangovams ir, kaip vieną iš kriterijų, kuriais remiantis vertinamas potencialių rangovų finansinis pajėgumas viešuosiuose konkursuose, nustatyti mokėjimo subrangovams įpročius; ragina valstybes nares užtikrinti viešųjų institucijų mokėjimų rangovams ir subrangovams skaidrumą ir atsekamumą, taip pat mokėjimų, kuriuos rangovas atlieka savo subrangovams arba tiekėjams;

### ***Išvados ir rekomendacijos***

19. ragina valstybes nares visapusiškai prisiimti atsakomybę už viešojo administravimo institucijų mokėjimų vykdymą ir patobulinti savo teisės aktus, siekiant užtikrinti tinkamą visų Pavėluoto mokėjimo direktyvos nuostatų įgyvendinimą, taip pat panaikinti visus nacionalinius įstatymus ir kitus teisės aktus arba viešajame sektoriuje taikomą sutarčių sudarymo praktiką, kurie neatitinka Direktyvos tikslų, pavyzdžiui, susijusių su

---

<sup>1</sup> 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB, 57 straipsnio 4 dalies g punktas.

viešojo sektoriaus gautinoms sumoms taikomais vykdymo ir perleidimo draudimais; kartu pakartoja, kad Komisija turėtų dėti visas pastangas, kad užtikrintų visapusišką ir tinkamą esamų įsipareigojimų įgyvendinimą;

20. ragina valstybes nares ir Komisiją skatinti ryžtingai pereiti prie greito mokėjimo kultūros<sup>1</sup> imantis tinkamiausių priemonių, įskaitant, gairių dėl geriausios patirties pavyzdžių parengimą, jei reikia ir tinkama, teisėkūros iniciatyvas, atsižvelgiant į pirmiau minėtus pasiūlymus, kuriant patikimą verslo aplinką bendrovėms ir skatinant punktualaus mokėjimo kultūrą;
  21. primygtinai ragina valstybes nares užtikrinti veiksmingesnes mokėjimo procedūras, visų pirma pabrėždamas, kad tikrinimo procedūros, kurias atliekant tikrinamos sąskaitos faktūros arba vertinama prekių ir paslaugų atitiktis sutarties sąlygoms, neturėtų būti naudojamos siekiant dirbtinai pratęsti mokėjimo terminus viršijant Direktyvoje nustatytas ribas;
  22. primena valstybėms narėms ir Komisijai, kad greitas mokėjimas yra labai svarbus reikalavimas perspektyviai verslo aplinkai užtikrinti ir todėl jis turėtų būti įtrauktas į visas politikos ir teisėkūros iniciatyvas, kurios susijusios su verslo įmonėmis (pvz., įmonių socialinė atsakomybė, pradedančios įmonės ir platformų santykiai su įmonėmis);
  23. ragina valstybes nares ir Komisiją naudotis specializuotomis publikacijomis, reklamos kampanijomis ir bet kuriomis kitomis priemonėmis siekiant didinti įmonių informuotumą apie pavėluoto mokėjimo atvejais taikomas teisių gynimo priemones;
  24. ragina Komisija sudaryti palankesnes sąlygas Europos verslininkams naudotis atitinkamomis finansavimo linijomis ir pagerinti prieigą prie jų;
- 
- ○
25. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir valstybėms narėms.

---

<sup>1</sup> Direktyvos 2011/7/EB 12 konstatuojamoji dalis.

## INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ ATSAKINGAME KOMITETE

<b>Priėmimo data</b>	6.12.2018
<b>Galutinio balsavimo rezultatai</b>	+: 33 -: 2 0: 0
<b>Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai</b>	John Stuart Agnew, Pascal Arimont, Carlos Coelho, Sergio Gaetano Cofferati, Lara Comi, Anna Maria Corazza Bildt, Daniel Dalton, Nicola Danti, Dennis de Jong, Pascal Durand, Maria Grapini, Robert Jarosław Iwaszkiewicz, Philippe Juvin, Antonio López-Istúriz White, Eva Maydell, Marlene Mizzi, Nosheena Mobarik, Jiří Pospíšil, Christel Schaldemose, Andreas Schwab, Olga Sehnalová, Jasenko Selimovic, Igor Šoltes, Ivan Štefanec, Richard Sulík, Róza Gräfin von Thun und Hohenstein, Mihai Ţurcanu, Anneleen Van Bossuyt, Marco Zullo
<b>Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai</b>	Lucy Anderson, Anna Hedh, Arndt Kohn, Matthijs van Miltenburg
<b>Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (200 straipsnio 2 dalis)</b>	John Howarth, Flavio Zanonato

## GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS ATSAKINGAME KOMITETE

33	+
ALDE	Matthijs van Miltenburg, Jasenko Selimovic
ECR	Daniel Dalton, Nosheena Mobarik, Richard Sulík, Anneleen Van Bossuyt
EFDD	Robert Jarosław Iwaszkiewicz
GUE/NGL	Dennis de Jong
PPE	Pascal Arimont, Carlos Coelho, Lara Comi, Anna Maria Corazza Bildt, Philippe Juvin, Antonio López-Istúriz White, Eva Maydell, Jiří Pospíšil, Andreas Schwab, Ivan Štefanec, Róza Gräfin von Thun und Hohenstein, Mihai Țurcanu
S&D	Lucy Anderson, Sergio Gaetano Cofferati, Nicola Danti, Maria Grapini, Anna Hedh, John Howarth, Arndt Kohn, Marlene Mizzi, Christel Schaldemose, Olga Sehnalová, Flavio Zanonato
VERTS/ALE	Pascal Durand, Igor Šoltes

2	-
EFDD	John Stuart Agnew, Marco Zullo

0	0

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaukė